

časnikov omenjal, da vpeljava slovenskega jezika na učiteljskih ljubljanskih ni nikakoršna koncesija narodni stranki, nego edino le čin pravice. Trdilo se je tudi, da je c. kr. vlada c. kr. uradnike pri lanskim mestnih ljubljanskih volitvah terorizirala, jih silila, naj glasujejo za kandidate narodne stranke. To je popolnem neistina. Na nobenega c. kr. uradnika se ni pritiskalo, jaz niti ne enem nisem rekel, naj glasuje tako ali drugače, nego vsakemu je bilo popolnem svobodno, da je glasoval kakor koli je hotel. Da bi se bil kateri uradnik ukoril zaradi političnega mnznja, meni ni znano, in dokler se mi to ne dokaže, primoran sem enaka natančevanja kot popolnem neopravičena in nedokazana odločno zavračati.

Idrija in Postojna niste na Kranjskem, ampak na Laškem.

Kdo pravi to? — kje je to zapisano? slišimo pravi naš bralce.

Potrudi se, dragi čitatelj, v Milano na trg „Corso Vittore Emanuele“, pa boš videl ondi pred neko knjigarno izobešeni veliki zemljevid „Italia“ za rabo v šolah. Ob času velikega geografičnega kongresa v Benedkah letošnjo jesen je po Italiji potovalo mnogo popotnikov, ki so šli tudi v Milano in tu videl oni zemljevid, nad katerim so kar strmeli, ko so čitali besede „Italie confini naturali“ (naravne meje laške) in v teh mejah stojijo ne le Goriška, Gradiška in Trst, ampak tudi Idrija in Postojna! Ker se na tem zemljevidu bere napis „šolam za rabo“ in ker se po takem sme misliti, da je takih zemljevidov v manjši obliki veliko po Laškem zatrosenih, je pač vprašanje opravičeno: ali kralj laški Umberto, ki se zdaj našemu cesarju na Dunaji poklanja, nič ne ve o tem, kako njegova vlada, ki mora poznati oni zemljevid, mladino laško slepari in jo med tropo irridentarjev tira?!

Spomini na deželne zборе.

V deželnem zboru štajarskem

je poslanec gosp. Kukovec vlado vprašal zavoljo nadlog, katere delajo prebivalstvu ob ogerski meji tatinski cigani. C. k. namestnik baron Kübeck je odgovoril, da cigani le v ljutomerskem okraji še čez mejo silijo, pa da se bode temu zanjprej v okom prihajalo. — Da bi le res bilo! — Za gospodarstvo jako važni dve postavi ste bili tudi v tem zboru sprejeti, namreč postava o zatiranju deteljne predenice, onega škodljivega plevela, ki deteljiščem silno škodo dela, in postava za povzdigo živinoreje. Naj bi koristna postava ne ostala le na papirji, kakor una od gosenic, hroščev itd.

V deželnem zboru Salcburškem

je knezoškof Eder krepko govoril zoper napake novih šolskih postav. Po hudem boji konservativcev z liberalno manjšino se je sklenilo, da vsak duhovni redovnik, ki podučuje na kaki javni ali privatni šoli, dobi iz deželnega zaklada polovico one plače, katero bi na njegovem mestu dobival posvetni učitelj. Se ve da so se liberalci hudo vpirali in če bi imeli tudi tam večino, kakor jo imajo v kranjskem deželnem zboru, bi bila padla ta postava, kakor je našim za šolstvo mnogo zaslužnim frančiškanom v Kamniku bilo ubogo majhno plačilce odvzeto!

Mnogovrstne novice.

* *Ura in srce.* Žepna ura pikne vsako uro 17.160-krat, na dan 411.840krat, v letu 150.321.600krat, v 100 letih 15.031.160.000krat. Ura je iz trde kovine, a se pokvari prej od male mašine iz mesa — človeškega srca! Srce bije v eni uri 5000krat, na dan 120.000krat, v letu 43.800.000krat. Ni po takem čuda, da je toliko ljudi z boleznimi srcá.

Naši dopisi.

V Gorici 30. okt. — Po naključbi sem spoznal te dni dva moža, katerih prvega po imenu in spisih uže kakih 30 let poznam in čislam, drugega ime pa se je odlikovalo ta mesec po slovenskih in družih listih. Prve dni preteklega tedna (od 23. — 26. t. m.) je bil namreč v Gorici slavni Dunajski pisatelj preč. prelát dr. Sebastian Brunner, prišedši z bratom iz Benetek. Jako me veseli, da sem se s tem originalnim učenjakom seznanil. Danes pa se mi je na tukajšnji postaji predstavil neznan duhovnik; bil je ameriški škof visokočastiti gosp. Janez Vertin. Kakor milostljiva prijaznost njegova, tako mi je dobro dejalo tudi to, da toliko let od slovenske domovine oddaljen tako gladko slovenski govori. Prečastiti škof je danes v naši veliki cerkvi maševal in Nj. eksc. prevzvišenega knezonadškofa obiskal. Tukajšnje veteransko društvo je obhajalo danes obletnico svoje ustanovitve z mašo pri sv. Ignaciji. — Dne 27. okt. so častno pokopali v Gradišči 85letnega veterana, ki se je pred 68 leti bojeval pri Lipskem. — Rajnki je bil Moravec. — Uže skoz več let se porazdeluje na Goriškem po 2000 gold. na leto med tiste ljudske učitelje, kateri v izrednih (tu pa tam tudi v rednih) urah nemški jezik učijo. Na posamezne učitelje pride po 25 — 50 gold. remuneracije, ki jo dovoljuje ministerstvo. Od sih mal pa si sl. ministerstvo lahko prihrani svojih 2000 gold. Imamo namreč od 28. t. m. tudi v Gorici glasoviti nemški „schulverein“, ki šteje 95 družabnikov; načelnik mu je gosp. Karol Ritter, prav tisti, ki je bil pred 10 — 12. leti pokrovitelj „Görzer Zeitung“-e, ki je za sušico umrla. Pa ne, da bi želel jez enake smrti tudi „schulverein“. Kaj bi rekli naši učitelji?! — Jutre bode tukaj konec preskušnjam za dosego učne sposobnosti na ljudskih šolah. Izid priobčim drugi pot; uže danes pa ne morem zamolčati neke želje, ki se mi je usilovala med temi preskušnjami. Želel sem, da bi bili prišli poslušat naše izpraševalce in izpraševavke tisti Ljubljanski učenjaki, ki mislijo, da se svet podere, če imajo par predmetov po slovenski predavati. Slišali bi, kako gladko teče našim vseh znanstev slovenska terminologija. Pri nas se namreč izprašujejo učitelji in učiteljice skoraj v vseh predmetih v slovenskem oziroma italijanskem jeziku.

Iz spodnje Idrije 29. okt. (*Zavoljo pritožeb o previsoki zemljiški vpenitvi in napačno vpisanih parcel*) se je minuli teden vršil ogled. Pritožilo se jih je bilo veliko, a le sedem prosečih je bilo tako srečnih, da so jim popravili napačno cenitev. Pritožili so se vsi posestniki od mesta Idrije do Primorskega okraja, kateri imajo zemljišča za vodo Idrijco proti Tominskem, ali pa blizu žgalnih peči živega srebra v Idriji. Naš kraj je tako okužen od smradu in dima Idrijskih žgalnih peči, da hira vsa živinoreja, da hirajo sadna drevesa, dá! celó te ljube ptice, lastovke in povodni kosi, so ta kraj popustili, da svojih gujezd za mlade tukaj več ne ravnaajo. Se posebno večo škodo pa trpeti moramo od onega časa,